

MART 2017

Takvim ve Öngörüler

- ABD'de Faiz Artışı
- AB'de Mart Ayı Önemi
- Gelişen Ülkeler Bu Yıl Daha Rahat
- Türkiye'de Hükümet Destekleri Artıyor

İçindekiler:

Beklentiler	1
Takvim	2
Öngörüler	3
Bilgi Yönetimi	4

Dünya Ekonomisinde Beklentiler

FED Mart Ayında Faiz Artıracak

Trump politikaları ABD içinde ve dışarıda yakından ve endişe ile izlenmektedir. Ancak Trump politikaları ve riskleri bir yana ABD Merkez Bankası FED'in izlediği göstergelerdeki gelişmeler faiz artışı baskısı yapmaktadır. İstihdam, konut ve inşaat sektörü, sanayi ve hizmetler sektörü PMI verileri, tüketici gelirleri, perakende satışlar ile büyüme ve enflasyon verilerindeki gerçekleştirmeler ile FED hedeflerine ulaşmaktadır. Bu nedenle FED Mart ayında büyük ihtimale faiz artıracaktır. Faiz artış beklentisi ile dolar diğer para birimleri karşısında güçlü konumunu sürdürmektedir.

AB İçin Kritik Mart Ayı

Avrupa Birliği kuruluşunun 60.yılı kutlayacağı 25 Mart tarihinde Roma'da hükümetler arası zirvede bir araya gelecektir. Zirve'de AB'nin geleceğine ilişkin hazırlanan "White Paper" açıklanacaktır. Aynı zamanda Büyük Britanya'ya çıkış yöntemi de sunulacaktır. Mart ayında Hollanda'da yapılacak seçim sonuçları da Birlik için önemli olacaktır. 23 Nisan tarihinde yapılacak Fransa Cumhurbaşkanlığı seçimlerine yönelik beklentiler de Mart ayında büyük ölçüde ortaya çıkacaktır. Bu çerçevede AB geleceğini şekillendireceği önemli bir aya girmektedir. Türkiye Roma zirvesine davet edilmemiştir.

Gelişen Ülkelere Baskı Azaldı

2015 ve 2016 yıllarında gelişen ülkeler üzerinde küresel mali piyasalardan yoğun bir baskı yaşanmıştı. Sermaye çıkışları ve para birimlerinde değer kayıpları oluşmuştu. 2017 yılında ise gelişen ülkeler üzerindeki baskısına azaldığı görülmektedir. FED faiz artışı beklentisine rağmen gelişen ülke para birimlerindeki kayıplar sınırlı kalmaktadır. Gelişen ülkeler içinde özellikle enerji ve emtia ihracatçısı ülkeler için beklentiler de iyileşmektedir. 2017 yılında çoğu gelişen ülkede mali istikrar ve hızlanan büyüme birlikte yaşanacaktır.

Türkiye Ekonomisinde Beklentiler

Komşular Toparlanıyor, İhracat Artıyor

Petrol ve emtia fiyatlarında yaşanan artışlar gelirleri büyük ölçüde bu ürünlerin ihracatına bağımlı olan yakın ve komşu ülkelerde ekonomilerin ve büyümenin toparlanmasına yol açmaktadır. 2017 yılında yakın ve komşu ihracat pazarlarımızda işler daha iyi olacaktır. 2015 ve 2016 yıllarında ihracat pazarlarımızda ekonomilerin yavaşlaması ihracatımızı olumsuz etkilemişti. Ancak dünya ekonomisi ve ticaretinde 2017 yılında toparlanma beklenmektedir. Türkiye'nin önemli ihracat pazarlarında da ekonomik büyümelerin toparlandığı görülmektedir. Bu nedenle 2017 yılı Türkiye için yeniden ihracat yılı olacaktır. Nitekim ilk iki ayda ihracatta önemli ölçüde artışlar gerçekleşmiştir.

Merkez Bankası Piyasayı Sıkıştırdı

Merkez Bankası finansal istikrarı korumak ve Türk Lirasının değer kaybını önlemek için 25 Ocak'tan bu yana sıkı bir likidite politikası

izlemeye başlamıştır. Bu politika ile Türk Lirasına göreceli bir istikrar kazandırılmış olmakla birlikte piyasada zaten yaşanan nakit ve ödeme sıkışıklığı daha da artmıştır. Merkez Bankası bu nedenle tahvil alımları ile piyasaya yeniden likidite sağlamıştır. Merkez Bankası karmaşık bir politika izlemeye devam etmektedir. Muhtemelen Merkez Bankası referandumu kadar faizleri artırmadan sıkı likidite politikasını sürdürecektir. Buna bağlı olarak piyasadaki TL sıkışıklığının da süreceği öngörülmektedir.

Hükümet Piyasaları Destekliyor

Ekonomide dört alanda sıkıntı yaşanmaktadır. Döviz kurlarının artışı ile mali yapılar olumsuz etkilenmiştir. Güven sıkıntısı sürmektedir. Merkez Bankası da sıkı likidite politikası izlemektedir. Ve son olarak ödeme ve tahsilatlarda sıkışıklık sürmektedir. Bu sıkıntıları hafifletmek için hükümet çok sayıda önlem almaktadır. Hükümet firmaların mali yüklerini hafifletmeye, ilave

kaynak yaratmaya ve nakit sıkışıklığını azaltmaya çalışmaktadır. Hükümet referandumu kadar olan dönemde iktisadi faaliyetleri ve ekonomik aktörleri desteklemek için adımlar atmaya devam edecektir. Ancak bunlar sıkıntıları sadece hafifletmekte ve kalıcı çözüm getirmemektedir.

Yüksek İşsizlik ve İstihdam seferberliği

Türkiye'de işsizlik ve özellikle genç işsizliği önemli ölçüde artmaktadır. İş arayanlarda 3,7 milyon işsiz, iş aramayanlar katıldığında 5,7 milyon işsiz vardır. Yüksek işsizlik giderek yapısal bir sorun haline gelmektedir. Yeni başlatılan istihdam seferberliği de olumludur. Bu çerçevede yeni istihdam için kamu önemli destekler sunmaktadır. Ayrıca asgari ücretler için de firmalara destek devam etmektedir. Önlemler işsizliğe kalıcı bir çözüm olamayacaktır, ancak firmaların işgücü maliyetlerini azaltacaktır.

Mart 2017 Ekonomi-Dış Politika-Siyaset Takvimi						
Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
		1 TÜRKİYE, ABD, AB ŞUBAT AYI İSM-PMİ İMALAT ENDEKS VERİLERİ	2	3 TÜRKİYE ŞUBAT AYI ENFLASYON VERİSİ AVRUPA OCAK AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	4	5
6	7	8 TÜRKİYE OCAK AYI SANAYİ ÜRETİM VE PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	9 ECB AVRUPA MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI	10 ABD ŞUBAT AYI İŞSİZLİK VERİSİ TÜRKİYE OCAK AYI MOTORLU KARA TAŞIT VERİSİ	11	12
13 TÜRKİYE OCAK AYI CARİ AÇIK VERİSİ	14 AVRUPA OCAK AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	15 FED ABD MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI BOJ JAPONYA MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI ABD ŞUBAT AYI PERKANDEN SATIŞ	15 TÜRKİYE ARALIK AYI İŞSİZLİK VERİSİ 16 TCMB FAİZ KARARI BANK OF ENGLAND İNGİLTERE MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI	17 ABD ŞUBAT AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	18	19
20	21	22	23 TÜRKİYE MART AYI TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ	24 TÜRKİYE ŞUBAT AYI KONUT SATIŞ VERİSİ	25 AB Hükümetler Arası Zirvesi	26
27 TÜRKİYE MART AYI REEL KESİM VE SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİ TCMB MART AYI KAPASİTE KULLANIM ORANI	28	29	30 TÜRKİYE MART AYI EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ	31 TÜRKİYE 2016 YILI BÜYÜME VERİSİ 2016/4.Ç GSYİH TÜRKİYE ŞUBAT AYI DIŞ TİCARET VERİLERİ		
<ul style="list-style-type: none"> Anayasa değişikliğine ilişkin referandum öncesi kampanyalar yoğunlaşıyor 21 Mart Nevruz kutlamaları yapılacak İŞİD ile mücadele yeni evrelerine giriyor Dış politikada ABD ve AB ile ilişkilerde gerginlik sürüyor 						

Mali Göstergelerde Öngörüler

Türk Lirası Zayıflıyor

Türk Lirası göreceli bir istikrar kazanmıştır. Türk Lirası dolar ve Euro karşısında yeni seviyelerinde daha istikrarlı bir seyir izlemektedir. Ancak bu istikrarın kalıcılığı soru işaretleri taşımaktadır. Çünkü TL artan döviz girişleri ile değil Merkez Bankası'nın sıkılaştırması ile göreceli istikrar kazanmıştır. TL'de kalıcı istikrar ancak risklerin azalması ve döviz girişlerinin artışı ile mümkün olacaktır. Nitekim FED faiz artışı beklentisi ile TL yeniden değer kaybetmeye başlamıştır. Türk Lirası baskı altında kalmaya ve değer kaybetmeye devam edecektir.

Türk Lirası Faizler Yukarı Yönlü

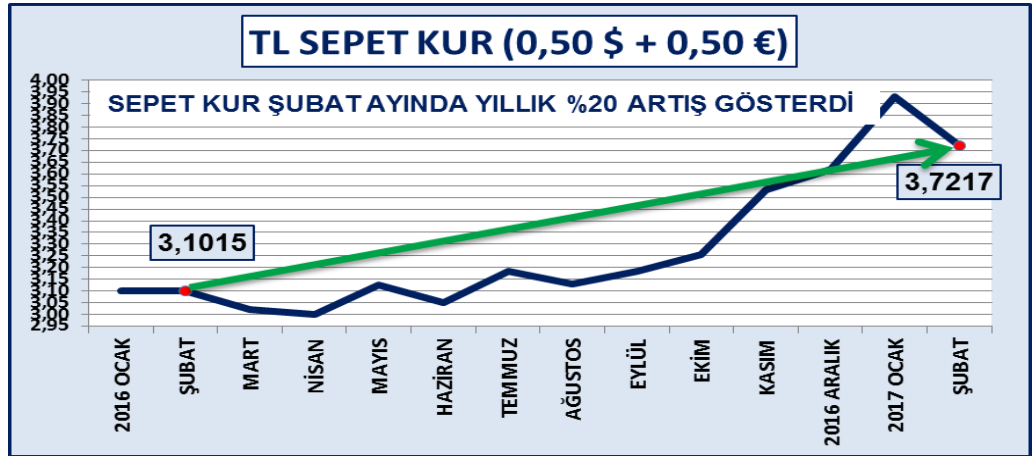
Merkez Bankası yeni yılda doğrudan faiz artırımına karşın hem TL likiditesini azaltmış, hem de TL fonlama maliyetlerini önemli ölçüde yükseltmiştir. Bankaların kaynak maliyetleri artmıştır. Yatırım yapılabilir kredi notunun düşmesi ile birlikte bankalar yurtdışından da daha pahalıya kaynak bulabilmektedir. Türkiye'nin CDS primi gerilemekle birlikte tahvil faizleri de yüksek kalmaktadır. Enflasyon da halen artış eğilimindedir. Bu çerçevede en azından referanduma kadar olan dönemde Türk Lirası faizler yukarı yönlü kalacaktır

Petrol ve Emtia Fiyatlarında İstikrar

Küresel sermaye ve para piyasalarında olduğu gibi emtia piyasalarında da sakin bir dönem yaşanmaktadır. FED faiz artışı beklentisine karşın emtia fiyatları sınırlı tepkiler vermektedirler. Emtia fiyatlarında yeni fiyat seviyeleri giderek istikrar kazanmaktadır. Petrol fiyatları 55 dolar seviyelerindedir. Metal fiyatları da artışlar ardından durağanlaşmıştır. Altın fiyatlarında da dalgalanma azalmıştır. Emtia fiyatlarında göreceli istikrar mevcut seviyelerinde korunacaktır.

- **Türk Lirası'nda Zayıflama**
- **TL Faizler Yukarı Yönlü**
- **Dolar Güçleniyor**
- **Emtia Fiyatlarında İstikrar**

“Türk Lirası Sepet Kur İstikrar Arıyor”

Reel Sektör ve İktisadi Faaliyetlerde Beklentiler

Türkiye referandum kampanyalarının giderek yoğunlaşacağı bir döneme girmektedir. Bu nedenle referanduma kadar siyaset ekonomin önünde olacaktır. Referandum sonuçlarına ilişkin belirsizlik yanı sıra, referandum sonucuna göre oluşacak dönem için de bilinmezlikler bulunmaktadır.

Bu nedenle referanduma kadar olan dönemde iktisadi faaliyetlerde durağanlık olacaktır. Hane halkları ve ekonomik aktörler referanduma kadar olan dönemde tüketim ve yatırım harcamalarında acele etmeyecektir. Özellikle iç piyasayı destekler ve kampanyalar sürükleyecektir.

Bu çerçevede güven ve beklenti endeksleri önemli öncü göstergeler olacaktır. TÜİK tüketici güven endeksi yeni yılın ilk ayında gerilemiştir. Ortaya çıkan koşullar, belirsizlik, yüksek işsizlik ve yüksek döviz kurları hane halklarının güvenliğini olumsuz etkilemektedir.

Buna karşın reel kesim beklentileri ise iyileşmektedir. Reel kesim daha iyimser bir beklenti içindedir.

Üretim tarafında İstanbul Sanayi Odası PMI verisi 50 puan altında kalmakla birlikte son beş ayın en yüksek seviyesine ulaşmış ve toparlanma işaretleri vermiştir. Sanayi kapasite kullanım oranı da Şubat ayında geçen yılın üzerinde gerçekleşmiştir.

İç piyasada yürütülen kampanyalar ve hükümetin sağladığı vergi indirimi gibi destekler etkili olmaktadır. Konut satışları artışı yavaşlamakla birlikte sürmektedir. Beyaz eşya ve mobilya satışlarında artışlar yaşanmaktadır. Otomobil satışları ise Şubat ayında gerilemiştir. Perakende sektörü de yeni sezona hazırlanırken indirim ve kampanyalarını sürdürmektedir.

Turizm ve ilişkili hizmetler sektörü ise yeni yıla yine sıkıntılı başlamıştır. Turizm ile ilişkili

birçok sektör de sıkıntı yaşamaya başlamıştır.

2017 yılında küresel koşulların daha uygun olması ve pazarlarımızda görülen göreceli iyileşmeler nedeniyle ihracatta önemli artış yaşanmaktadır. Döviz kurlarının da desteği ile ihracat bu yılın en önemli iktisadi faaliyeti olacaktır.

Bankalardaki zimmet uygulamasının esnetilmesi, Kredi Garanti Fonu'nun desteklerini artırması ve KOSGEB kaynaklı kredilerin kullanılmasına başlanması kredi olanaklarını genişletecektir. Bu nedenle piyasadaki likiditede ve ödemelerde bir miktar rahatlama olacaktır.

Bir yanda referandum tartışmaları ve gerginliği, diğer yanda hükümetin destekleri ve yeni bir sezona yaklaşılması ile devreye girecek mevsimsellik etkileri iktisadi faaliyetleri şekillendirecektir. Çarklar dönecektir, ancak normalleşme için zamana ihtiyaç bulunmaktadır.

- **Referandum Öncesi Beklentiler Etkili**
- **Üretim Tarafında Toparlanma İşaretleri**
- **Hükümet Önlemleri Piyasaları Destekliyor**
- **İhracatta Artış Ümit Veriyor**

Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri

Zeytinoğlu Caddesi
Sarıkonaklar İş merkezi
C Blok Kat:3 Daire:16
Akatlar/İSTANBUL

TELEFON:
(212) 3528795

FAX:
(212) 3528796

E-MAIL:
info@esdh.com.tr

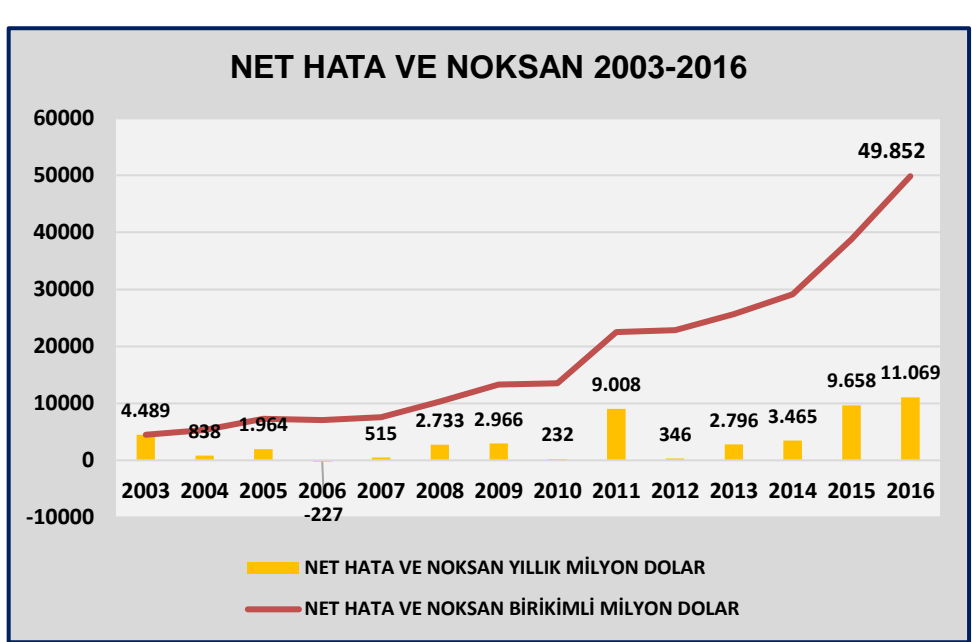

Web Adresi
www.esdh.com.tr

Dr.Can Fuat Gürleşel
can@esdh.com.tr

Bilgi Yönetimi

Türkiye Net Hat ve Noksan Tablosu 2003-2016

- Türkiye son iki yıldır cari işmel dengesi açığını azaltmaktadır. Bu nedenle cari açık riski azalmaktadır.
- Bununla birlikte cari açık finansmanı giderek zorlaşmaktadır. Küresel mali koşullar ve Türkiye'nin artan riskleri finansman koşulları değişmektedir.
- Cari işlemler açığının finansmanında net hata ve noksan da giderek ağırlıklı bir yer almaya başlamış olup ayrı bir risk yaratmaktadır.
- Türkiye'nin kredibilitesi açısından ekonomide her türlü kayıt dışı azaltılmalıdır.

TEMEL GÖSTERGELER

	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	ŞUBAT
Dolar/TL	2,8900	3,0180	2,9597	3,0058	3,1080	3,4236	3,5255	3,7942	3,6143
Euro/TL	3,2135	3,3506	3,2970	3,3608	3,4055	3,6430	3,7166	4,0632	3,8291
Euro/Dolar	1,1091	1,1173	1,1156	1,1239	1,0961	1,0602	1,0523	1,0790	1,0552
MB Politika Faizi %	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	8,00	8,00	8,00	8,00
Gösterge Tahvil Faizi %	8,74	9,17	9,07	8,71	9,24	10,46	10,63	11,15	11,09
Cari Açık Yıllık Milyar \$	29,3	28,6	30,2	32,1	33,4	33,4	32,6		
TÜFE Yıllık %	7,64	8,79	8,05	7,28	7,16	7,00	8,53	9,22	10,13
Toplam Krediler Milyar TL	1.594,3	1.610,3	1.615,0	1.639,1	1.660,1	1.724,7	1.765,1	1.848,7	1.801,5
Brent Petrol Varil Dolar	49,68	42,46	47,04	49,06	48,30	50,47	56,74	55,70	55,59
Dow Jones Endeksi	17,930	18,432	18,400	18,308	18,142	19,123	19,762	19,864	20,812
BIST-100 Endeksi	76,817	75,406	75,968	76,488	78,536	73,995	78,139	86,296	87,478